

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a noua extinsă)

12 februarie 2020*

„Politica externă și de securitate comună – Măsuri restrictive adoptate având în vedere situația din Republica Democratică Congo – Înghețarea fondurilor – Reînnoirea includerii numelui reclamantului în lista persoanelor vizate – Obligația de motivare – Dreptul la apărare – Obligația Consiliului de a comunica elementele noi care justifică reînnoirea măsurilor restrictive – Eroare de drept – Eroare vădită de apreciere – Drept de proprietate – Proportionalitate – Prezumția de nevinovăție – Excepție de nelegalitate”

În cauza T-163/18,

Gabriel Amisi Kumba, cu domiciliul în Kinshasa (Republica Democratică Congo), reprezentat de T. Bontinck, de P. De Wolf, de M. Forgeois și de A. Guillerme, avocați,

reclamant,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de J.-P. Hix, de H. Marcos Fraile și de S. Van Overmeire, în calitate de agenți,

pârât,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE prin care se solicită anularea Deciziei (PESC) 2017/2282 a Consiliului din 11 decembrie 2017 de modificare a Deciziei 2010/788/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Republicii Democratice Congo (JO 2017, L 328, p. 19), în ceea ce îl privește pe reclamant,

TRIBUNALUL (Camera a noua extinsă),

compus din domnii S. Gervasoni, președinte, L. Madise și R. da Silva Passos (raportor), doamna K. Kowalik-Bańczyk și domnul C. Mac Eochaidh, judecători,

grefier: domnul L. Ramette, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 4 iulie 2019,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: franceza.

Hotărâre¹²

Istoricul cauzei

- 1 Reclamantul, domnul Gabriel Amisi Kumba, este un resortisant al Republicii Democratice Congo.
- 2 Prezenta cauză se înscrie în cadrul măsurilor restrictive impuse de Consiliul Uniunii Europene în vederea instituirii unei păci durabile în Republica Democratică Congo și a exercitării de presiuni asupra persoanelor și a entităților ale căror acțiuni încalcă embargoul asupra armelor impus acestui stat.
- 3 La 18 iulie 2005, Consiliul a adoptat, în temeiul articolelor 60, 301 și 308 CE, Regulamentul (CE) nr. 1183/2005 de instituire a anumitor măsuri speciale împotriva persoanelor ale căror acțiuni încalcă embargoul asupra armelor impus Republicii Democratice Congo (JO 2005, L 193, p. 1, Ediție specială, 18/vol. 4, p. 3).
- 4 La 20 decembrie 2010, Consiliul a adoptat, în temeiul articolului 29 TUE, Decizia 2010/788/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Republicii Democratice Congo și de abrogare a Poziției comune 2008/369/PESC (JO 2010, L 336, p. 30).
- 5 La 12 decembrie 2016, Consiliul a adoptat, în temeiul articolului 215 TFUE, Regulamentul (UE) 2016/2230 de modificare a Regulamentului nr. 1183/2005 (JO 2016, L 336 I, p. 1).
- 6 La aceeași dată, Consiliul a adoptat, în temeiul articolului 29 TUE, Decizia (PESC) 2016/2231 de modificare a Deciziei 2010/788 (JO 2016, L 336 I, p. 7).
- 7 Considerentele (2)-(4) ale Deciziei 2016/2231 au următorul cuprins:
  - „(2) La 17 octombrie 2016, Consiliul a adoptat concluzii prin care își exprima profunđa îngrijorare cu privire la situația politică din Republica Democratică Congo (RDC). În special, Consiliul a condamnat cu fermitate actele de violență extremă care au avut loc la 19-20 septembrie la Kinshasa, constatând că aceste acte au agravat și mai mult impasul în care se află țara din cauza neconvocării alegerilor prezidențiale înainte de 20 decembrie 2016, termenul prevăzut de Constituție în acest sens.
  - (3) Consiliul a subliniat faptul că, pentru a asigura o atmosferă propice desfășurării dialogului și a alegerilor, guvernul RDC trebuie să își asume clar angajamentul de a veghea asupra respectării drepturilor omului și a statului de drept, precum și să sisteze orice manipulare politică a sistemului judiciar. De asemenea, acesta a îndemnat toate părțile interesate să respingă recurgerea la violență.
  - (4) Consiliul și-a făcut totodată cunoscută disponibilitatea de a utiliza toate mijloacele de care dispune, inclusiv recursul la măsuri restrictive împotriva celor care se fac răspunzători de încălcări grave ale drepturilor omului, care incită la violență sau care încearcă să saboteze o ieșire din criză realizată de o manieră consensuală, pașnică și bazată pe respectarea aspirației poporului RDC de a-și alege reprezentanții.”

1 Sunt reproduse doar punctele din prezenta hotărâre a căror publicare este considerată utilă de către Tribunal.

2 Sunt reproduse doar punctele din prezenta hotărâre a căror publicare este considerată utilă de către Tribunal. În ceea ce privește punctele omise, se face trimitere la Hotărârea Tribunalului din ..., .../... (T-..., EU:...).

- 8 Articolul 3 alineatul (2) din Decizia 2010/788, astfel cum a fost modificat prin Decizia 2016/2231, are următorul cuprins:

„Se impun măsuri restrictive, astfel cum sunt prevăzute la articolul 4 alineatul (1) și la articolul 5 alineatele (1) și (2), împotriva persoanelor și a entităților:

- (a) care sabotează o soluție pașnică și bazată pe consens în vederea organizării de alegeri în [Republica Democratică Congo], inclusiv prin acte de violență, represiune sau incitare la violență sau prin subminarea statului de drept;
- (b) care sunt implicate în planificarea, conducerea sau comiterea de acte care constituie încălcări grave sau abuzuri privind drepturile omului în [Republica Democratică Congo];
- (c) asociate celor menționate la literele (a) și (b),

astfel cum figurează în anexa II.”

- 9 Potrivit articolului 4 alineatul (1) din Decizia 2010/788, astfel cum a fost modificat prin Decizia 2016/2231, „[s]tatele membre iau măsurile necesare pentru a împiedica intrarea sau tranzitul pe teritoriul lor al persoanelor menționate la articolul 3”.
- 10 Articolul 5 alineatele (1), (2) și (5) din Decizia 2010/788, astfel cum a fost modificat prin Decizia 2016/2231, are următorul cuprins:

„(1) Se îngheață toate fondurile, alte active financiare și resurse economice care aparțin sau se află sub controlul persoanelor sau al entităților menționate la articolul 3, în mod direct sau indirect, sau care sunt deținute de entități aflate, în mod direct sau indirect, în proprietatea sau sub controlul acestora sau al oricăror persoane sau entități care acționează în numele sau la ordinele acestora, astfel cum sunt desemnate în anexa I și în anexa II.

(2) Niciun fond și nici alte active financiare sau resurse economice nu pot fi puse la dispoziția persoanelor sau a entităților menționate la alineatul (1) sau în beneficiul acestora, în mod direct sau indirect.

[...]

(5) În ceea ce privește persoanele și entitățile menționate la articolul 3 alineatul (2), autoritatea competentă a unui stat membru poate autoriza deblocarea anumitor fonduri sau resurse economice înghețate sau punerea la dispoziție a anumitor fonduri sau resurse economice, în anumite condiții pe care le consideră corespunzătoare, după ce a stabilit că fondurile sau resursele economice în cauză sunt:

- (a) necesare pentru a satisface nevoile de bază ale persoanelor, ale entităților și ale membrilor de familie ai unor astfel de persoane fizice aflați în întreținerea acestora, incluzând cheltuielile pentru alimente, chirie sau ipotecă, pentru medicamente și tratamente medicale, impozite, prime de asigurare și plata facturilor la utilități;
- (b) destinate exclusiv plății unor onorarii rezonabile și rambursării cheltuielilor suportate în legătură cu furnizarea unor servicii juridice;

[...]

(d) necesare pentru cheltuieli extraordinare, cu condiția ca autoritatea competentă să fi notificat autorităților competente ale celorlalte state membre și Comisiei motivele pe baza cărora consideră că ar trebui acordată o autorizație specifică, cu cel puțin două săptămâni înainte de acordarea autorizației.”

11 Articolul 6 alineatul (2) din Decizia 2010/788, astfel cum a fost modificat prin Decizia 2016/2231, are următorul cuprins:

„(2) Consiliul, acționând la propunerea unui stat membru sau a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, stabilește lista din anexa II și adoptă modificările la aceasta.”

12 Articolul 7 alineatele (2) și (3) din Decizia 2010/788, astfel cum a fost modificat prin Decizia 2016/2231, are următorul cuprins:

„(2) Consiliul comunică persoanei sau entității vizate decizia menționată la articolul 6 alineatul (2), inclusiv motivele includerii pe listă, fie direct, dacă adresa este cunoscută, fie prin publicarea unui anunț, acordând persoanei sau entității în cauză posibilitatea de a prezenta observații.

(3) În cazul în care se transmit observații sau se prezintă dovezi substanțiale noi, Consiliul își reexaminează decizia și informează în consecință persoana sau entitatea în cauză.”

13 Potrivit articolului 9 alineatul (2) din Decizia 2010/788, astfel cum a fost modificat prin Decizia 2016/2231, „[m]ăsurile menționate la articolul 3 alineatul (2) se aplică până la 12 decembrie 2017” și „[a]cestea se reînnoiesc sau se modifică, după caz, în cazul în care Consiliul consideră că obiectivele deciziei nu au fost îndeplinite”.

14 În ceea ce privește Regulamentul nr. 1183/2005, articolul 2b alineatul (1) din acesta, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul 2016/2230, are următorul cuprins:

„(1) Anexa Ia cuprinde persoanele fizice sau juridice, entitățile sau organismele desemnate de Consiliul pentru oricare dintre următoarele motive:

[...]

(b) implicarea în planificarea, conducerea sau comiterea de acte care constituie încălcări grave ale drepturilor omului în [Republica Democratică Congo].”

15 Numele reclamantului a fost adăugat prin Decizia 2016/2231 pe lista persoanelor și a entităților care figurează în anexa II la Decizia 2010/788 (denumită în continuare „lista în litigiu”) și prin Regulamentul 2016/2230 pe lista persoanelor și a entităților care figurează în anexa Ia la Regulamentul nr. 1183/2005.

16 În anexa II la Decizia 2010/788, astfel cum a fost modificată prin Decizia 2016/2231, și în anexa Ia la Regulamentul nr. 1183/2005, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul 2016/2230, Consiliul a justificat adoptarea măsurilor restrictive care îl vizează pe reclamant prin următoarele motive:

„Comandant al primei zone de apărare a armatei congoleze (FARDC) ale cărei forțe au participat la utilizarea disproporționată a forței și reprimarea violentă, în septembrie 2016, la Kinshasa. În această calitate, Gabriel Amisi Kumba a fost, prin urmare, implicat în planificarea, conducerea sau comiterea de acte care constituie încălcări grave ale drepturilor omului în [Republica Democratică Congo].”

17 La 13 decembrie 2016, Consiliul a publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* un Aviz în atenția persoanelor care fac obiectul măsurilor restrictive prevăzute în Decizia 2010/788, astfel cum a fost modificată prin Decizia 2016/2231, și în Regulamentul nr. 1183/2005, astfel cum a fost modificat prin

Regulamentul 2016/2230 privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Republicii Democratice Congo (JO 2016, C 463, p. 2). În acest aviz se preciza, printre altele, că persoanele în cauză puteau trimite Consiliului, înainte de 1 octombrie 2017, o cerere însoțită de documente doveditoare, solicitând reanalizarea deciziei pe baza căreia au fost incluse în lista în litigiu și în lista persoanelor și a entităților care figurează în anexa Ia la Regulamentul nr. 1183/2005. Avizul menționat indica de asemenea că orice observație primită va fi luată în considerare în vederea reexaminării ulterioare a Consiliului, în conformitate cu articolul 9 din Decizia 2010/788.

- 18 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 6 martie 2017, reclamantul a introdus o acțiune prin care solicita în esență anularea Regulamentului 2016/2230, în măsura în care acest act îl privea. Această acțiune a fost înregistrată sub numărul de cauză T-141/17.
- 19 La 29 mai 2017, Consiliul a adoptat, în temeiul articolului 31 alineatul (2) TUE și al articolului 6 alineatul (2) din Decizia 2010/788, Decizia de punere în aplicare (PESC) 2017/905 privind punerea în aplicare a Deciziei 2010/788 (JO 2017, L 138 I, p. 6). La aceeași dată, Consiliul a adoptat Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/904 privind punerea în aplicare a articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1183/2005 (JO 2017, L 138 I, p. 1). Prin aceste acte, numele altor persoane fizice au fost adăugate pe lista în litigiu și, respectiv, pe lista care figurează în anexa Ia la Regulamentul nr. 1183/2005.
- 20 La 11 decembrie 2017, la finalul procedurii de reexaminare a măsurilor în litigiu, Consiliul a adoptat, în temeiul articolului 29 TUE, Decizia (PESC) 2017/2282 de modificare a Deciziei 2010/788 (JO 2017, L 328, p. 19, denumită în continuare „decizia atacată”). Articolul 1 din această decizie a înlocuit astfel textul articolului 9 alineatul (2) din Decizia 2010/788 cu următorul text:
- „Măsurile menționate la articolul 3 alineatul (2) se aplică până la 12 decembrie 2018. Acestea se reinnoiesc sau se modifică, după caz, în cazul în care Consiliul consideră că obiectivele deciziei nu au fost îndeplinite.”
- 21 În urma desistării reclamantului, cauza T-141/17, menționată la punctul 18 de mai sus, a fost radiată din registrul Tribunalului prin Ordonanța din 7 decembrie 2018.

Procedura și concluziile părților

- 22 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 8 martie 2018, reclamantul a introdus prezenta acțiune.
- 23 Prin decizia din 12 octombrie 2018, președintele Camerei a noua Tribunalului a decis să conexeze prezenta cauză cu cauzele T-164/18, Kampete/Consiliul, T-165/18, Kahimbi Kasagwe/Consiliul, T-166/18, Luyoyo/Consiliul, T-167/18, Kanyama/Consiliul, T-168/18, Numbi/Consiliul, și T-169/18, Kibelisa Ngambasai/Consiliul, pentru buna desfășurare a fazei scrise și a eventualei faze orale a procedurii.
- 24 La propunerea judecătorului raportor, Tribunalul a decis deschiderea fazei orale a procedurii. La 15 mai 2019, Tribunalul a trimis cauza Camerei a noua extinse.
- 25 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 4 iulie 2019.
- 26 Reclamantul solicită Tribunalului:
- anularea deciziei atacate, în măsura în care acest act îl privește;

– obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată.

27 Consiliul solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii;

– în subsidiar, în cazul anulării deciziei atacate, menținerea efectelor acesteia în privința reclamantului până la expirarea termenului de recurs împotriva hotărârii Tribunalului sau, în cazul formulării unui recurs în acest termen, până la respingerea acestuia;

– obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

28 În susținerea concluziilor în anularea deciziei atacate, reclamantul invocă patru motive, întemeiate, primul, pe încălcarea obligației de motivare și a dreptului de a fi ascultat, al doilea, pe o eroare de drept și pe o eroare vădită de apreciere, al treilea, pe încălcarea dreptului la respectarea vieții private și de familie, a dreptului de proprietate și a principiului proporționalității și, al patrulea, pe nelegalitatea articolului 3 alineatul (2) litera (b) din Decizia 2010/788 și a articolului 2b alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 1183/2005.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea obligației de motivare și a dreptului de a fi ascultat

29 Primul motiv se împarte în două aspecte, întemeiate, primul, pe încălcarea obligației de motivare și, respectiv, al doilea, pe încălcarea dreptului de a fi ascultat.

Cu privire la primul aspect al primului motiv

30 În primul aspect al primului motiv, reclamantul arată că Consiliul a încălcat obligația de motivare a unui act cauzator de prejudicii prevăzută la articolul 296 TFUE. Reclamantul susține că motivarea deciziei atacate este deosebit de succintă, Consiliul neformulând nicio acuzație precisă și nici vreun fapt specific și identificabil care ar permite fără îndoieli serioase să îi fie atribuite reproșurile formulate în privința sa în motivarea menționată. Potrivit reclamantului, decizia atacată este astfel întemeiată pe simple afirmații prezumptive, imposibil de verificat și care îl plasează în situația de a fi obligat să furnizeze probe negative cu privire la existența faptelor generale care îi sunt reproșate, ducând la o răsturnare a sarcinii probei.

31 Consiliul contestă aceste argumente.

32 În această privință, mai întâi, trebuie amintit că obligația de a motiva un act cauzator de prejudicii, astfel cum este prevăzută la articolul 296 al doilea paragraf TFUE, are ca scop, pe de o parte, să furnizeze persoanei interesate indicații suficiente pentru a ști dacă actul este bine fundamentat sau dacă este, eventual, afectat de un viciu care permite contestarea validității sale în fața instanței Uniunii Europene și, pe de altă parte, să dea posibilitatea acesteia din urmă să își exercite controlul asupra legalității acestui act. Obligația de motivare enunțată astfel constituie un principiu esențial al dreptului Uniunii, de la care nu se poate deroga decât în temeiul unor considerații imperative. Prin urmare, motivarea trebuie în principiu să fie comunicată persoanei interesate în același timp cu actul care îi cauzează prejudicii, lipsa sa neputând fi regularizată prin faptul că persoana interesată ia cunoștință de motivarea actului în cursul procedurii în fața instanței Uniunii (Hotărârea din 7 decembrie 2011, HTTS/Consiliul, T-562/10, EU:T:2011:716, punctul 32).

- 33 În continuare, motivarea trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și contextului în care actul a fost adoptat. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate, precum și de interesul de a primi explicații pe care îl pot avea destinatarii sau alte persoane vizate în mod direct și individual de actul respectiv. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept relevante, întrucât caracterul suficient al unei motivări trebuie apreciat nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă. În special, un act cauzator de prejudicii este suficient motivat atunci când a intervenit într-un context cunoscut de persoana interesată, care îi permite să înțeleagă conținutul măsurii luate în privința sa (Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Consiliul/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, punctul 54, și Hotărârea din 14 octombrie 2009, Bank Melli Iran/Consiliul, T-390/08, EU:T:2009:401, punctul 82).
- 34 Obligația de motivare de care este ținut Consiliul privește, pe de o parte, indicarea temeiului juridic al măsurii adoptate și, pe de altă parte, împrejurările care permit să se considere că unul sau altul dintre criteriile de includere este îndeplinit în cazul persoanelor vizate (Hotărârea din 18 septembrie 2014, Central Bank of Iran/Consiliul, T-262/12, nepublicată, EU:T:2014:777, punctul 86).
- 35 În consecință, este necesar să se examineze dacă motivarea actului atacat conține referiri explicite la criteriul de includere în litigiu și dacă, eventual, această motivare poate fi considerată suficientă pentru a permite reclamantului să verifice temeinicia actului atacat, să se apere în fața Tribunalului, iar acestuia din urmă, să își exercite controlul (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 septembrie 2014, Central Bank of Iran/Consiliul, T-262/12, nepublicată, EU:T:2014:777, punctul 88).
- 36 În sfârșit, motivarea unui act al Consiliului prin care se impune o măsură restrictivă trebuie nu numai să identifice temeiul juridic al acestei măsuri, ci și motivele specifice și concrete pentru care Consiliul consideră, în exercitarea puterii sale de apreciere discreționare, că persoana interesată trebuie să facă obiectul unei astfel de măsuri (Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Consiliul/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, punctul 52, și Hotărârea din 25 martie 2015, Central Bank of Iran/Consiliul, T-563/12, EU:T:2015:187, punctul 55).
- 37 În speță, trebuie subliniat că decizia atacată are ca obiect reînnoirea includerii numelui reclamantului în lista în litigiu, menținând motivele reținute de Consiliu cu ocazia includerii inițiale a numelui său, în Decizia 2016/2231, care a modificat Decizia 2010/788.
- 38 Potrivit reclamantului, aceste motive sunt deosebit de succinte, Consiliul neformulând niciun reproș precis care ar permite să îi fie atribuite acuzațiile formulate în privința sa în motivele menționate.
- 39 În această privință, trebuie amintit că articolul 3 alineatul (2) litera (b) din Decizia 2010/788, introdus în aceasta din urmă prin Decizia 2016/2231, prevede că anexa II cuprinde persoanele și entitățile care au fost considerate de Consiliu ca fiind „implicate în planificarea, conducerea sau comiterea de acte care constituie încălcări grave sau abuzuri privind drepturile omului în [Republica Democratică Congo]”.
- 40 Trebuie amintit de asemenea că motivația reținută de Consiliu pentru includerea numelui reclamantului în lista în litigiu, reprodusă la punctul 16 de mai sus, vizează calitatea sa de comandant al primei zone de apărare a Forțelor armate ale Republicii Democratice Congo (FARDC) și implicarea acestora din urmă în utilizarea disproporționată a forței și în reprimarea violentă care au fost ordonate în septembrie 2016 la Kinshasa (Republica Democratică Congo).
- 41 O asemenea motivare identifică elementele specifice și concrete privind în egală măsură funcțiile profesionale exercitate de reclamant, cât și tipul de act vizat și menționează că reclamantul ar fi fost implicat în grave încălcări ale drepturilor omului în Republica Democratică Congo. Aceasta permite astfel înțelegerea motivelor care au condus Consiliul la adoptarea măsurilor restrictive împotriva

reclamantului referitoare la pretinsa răspundere a acestuia din urmă, în temeiul funcției sale de comandant al primei zone de apărare a FARDC, pentru utilizarea disproporționată a forței și reprimarea violentă care au fost ordonate în septembrie 2016 la Kinshasa.

- 42 Astfel cum arată în mod întemeiat Consiliul, motivarea includerii numelui reclamantului în lista în litigiu, reînnoită prin decizia atacată, prezintă motivele specifice și concrete pentru care criteriile de includere îi erau aplicabile și, în special, pe de o parte, menționează un temei juridic clar identificat, care face trimitere la criteriile de includere, și, pe de altă parte, se întemeiază pe motive referitoare la activitățile reclamantului, care îi permit să înțeleagă rațiunile care au justificat includerea numelui său în lista în litigiu. Pe de altă parte, contextul adoptării deciziei atacate era cunoscut de reclamant, dat fiind că acesta a contestat în esență în fața Tribunalului legalitatea primei includeri a numelui său, astfel cum s-a amintit la punctele 18 și 21 de mai sus, și că motivele acestei includeri nu au fost modificate prin decizia atacată.
- 43 În consecință, reclamantul nu putea în mod rezonabil să nu cunoască faptul că, atunci când, prin decizia atacată, Consiliul a confirmat motivele includerii inițiale a numelui său în lista în litigiu, decisă prin Decizia 2016/2231, acesta a făcut referire la împrejurarea că, având în vedere funcția sa de comandant al primei zone de apărare a FARDC, el dispunea de puterea de a influența în mod direct comportamentele militarilor din FARDC care ar fi fost implicați în utilizarea disproporționată a forței și în reprimarea violentă care au fost ordonate în septembrie 2016 la Kinshasa.
- 44 În lumina motivelor includerii numelui său în lista în litigiu, reclamantul era în măsură să conteste în mod util temeinicia măsurilor restrictive adoptate în privința sa. Prin urmare, acesta putea să conteste realitatea faptelor pe care se întemeiază decizia atacată, printre altele negând calitatea sa de comandant în cadrul FARDC sau răspunderea sa în ceea ce privește utilizarea disproporționată a forței și reprimarea violentă care au implicat FARDC în septembrie 2016 la Kinshasa, contestând existența unor asemenea evenimente sau chiar negând că ar fi contribuit, prin planificarea, prin conducerea sau prin comiterea lor, la acte care constituie încălcări grave ale drepturilor omului sau atingeri aduse acestor drepturi în Republica Democratică Congo. De altfel, este ceea ce a făcut în esență în cadrul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, întemeiat pe o eroare vădită de apreciere.
- 45 Rezultă că motivarea deciziei atacate era suficientă pentru a permite reclamantului să conteste validitatea acesteia, iar Tribunalului să își exercite controlul de legalitate. Prin urmare, primul aspect al primului motiv trebuie respins.

Cu privire la al doilea aspect al primului motiv

- 46 Prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv, reclamantul susține că Consiliul a încălcat dreptul său de a fi ascultat. Acesta consideră că, deși este adevărat că efectul de surpriză necesar unei măsuri de înghețare a fondurilor implică faptul că Consiliul nu este obligat să procedeze la o audiere prealabilă includerii inițiale a numelui unei persoane sau al unei entități într-o listă prin care sunt impuse măsuri restrictive, nu este mai puțin adevărat că, în cadrul reexaminării unei asemenea decizii de includere inițială, precum în speță, efectul menționat nu mai este necesar, iar principiul contradictorialității trebuie respectat în ceea ce privește atât comunicarea motivelor prealabil deciziei de menținere pe lista în litigiu, cât și dreptul de a fi audiat. Acesta adaugă că a solicitat Consiliului o audiere, însă că, la data formulării prezentei acțiuni, acesta nu se pronunțase cu privire la o asemenea cerere.
- 47 În replică, pe de o parte, reclamantul arată că nu a fost ascultat niciodată de Biroul Comun al Organizației Națiunilor Unite pentru drepturile omului (BCNUDH) cu ocazia elaborării diferitor rapoarte utilizate de Consiliu pentru a susține decizia atacată, ceea ce nu ar respecta criteriile stabilite în jurisprudență și ar demonstra că acesta ar fi trebuit să fie ascultat prealabil adoptării deciziei atacate, cu atât mai mult cu cât a furnizat Consiliului, la 21 februarie 2018, elemente susceptibile să pună în

discuție temeinicia motivelor reținute. Pe de altă parte, reclamantul susține că, în raport cu decizia inițială de includere a numelui său în lista în litigiu, Consiliul a reținut elemente noi de probă în privința sa în vederea adoptării deciziei atacate.

- 48 Consiliul contestă aceste argumente subliniind că decizia atacată se întemeiază pe aceleași motive precum cele care au întemeiat includerea inițială a numelui reclamantului în lista în litigiu, în temeiul Deciziei 2016/2231. Ar rezulta că acesta nu ar fi fost obligat să îl asculte pe reclamant înainte de a adopta decizia atacată.
- 49 În această privință, trebuie amintit că articolul 41 alineatul (2) litera (a) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) prevede că orice persoană are dreptul de a fi ascultată înainte de luarea oricărei măsuri individuale care ar putea să îi aducă atingere.
- 50 Potrivit jurisprudenței, în cadrul unei proceduri referitoare la adoptarea unei decizii de includere sau de menținere a numelui unei persoane pe lista care figurează în anexa la un act privind măsuri restrictive, respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă impune ca autoritatea competentă a Uniunii să îi comunice persoanei vizate elementele de care dispune împotriva persoanei respective și pe care se întemeiază decizia sa, pentru ca această persoană să își poată apăra drepturile în cele mai bune condiții posibile și să poată decide în deplină cunoștință de cauză dacă este util să sesizeze instanța Uniunii. În plus, cu ocazia acestei comunicări, autoritatea competentă a Uniunii trebuie să permită acestei persoane să își expună în mod util punctul de vedere cu privire la motivele reținute împotriva sa (Hotărârea din 18 iulie 2013, Comisia și alții/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P și C-595/10 P, EU:C:2013:518, punctele 111 și 112, și Hotărârea din 12 decembrie 2006, Organisation des Modjahedines du peuple d’Iran/Consiliul, T-228/02, EU:T:2006:384, punctul 93).
- 51 În ceea ce privește primul act prin care fondurile unei persoane sau ale unei entități sunt înghețate, Consiliul nu are obligația de a comunica în prealabil persoanei sau entității în cauză motivele pe care intenționează să întemeieze includerea inițială a numelui acesteia în lista persoanelor și a entităților ale căror fonduri sunt înghețate. Astfel, pentru a nu i se compromite eficacitatea, o asemenea măsură trebuie, prin însăși natura sa, să poată beneficia de un efect de surpriză și să se aplice imediat. Într-un astfel de caz, este suficient în principiu ca instituția să comunice motivele persoanei sau entității în cauză și să îi acorde acesteia dreptul de a fi ascultată concomitent cu adoptarea deciziei de înghețare a fondurilor sau imediat după aceasta (Hotărârea din 21 decembrie 2011, Franța/People’s Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punctul 61).
- 52 În schimb, în cazul unei decizii subsecvente de înghețare a fondurilor prin care numele unei persoane sau al unei entități care figurează deja pe lista persoanelor și a entităților ale căror fonduri sunt înghețate este menținut pe această listă, efectul de surpriză menționat nu mai este necesar pentru a asigura eficiența măsurii, astfel încât adoptarea unei asemenea decizii trebuie în principiu să fie precedată de o comunicare a elementelor incriminatoare reținute, precum și de posibilitatea oferită persoanei sau entității în cauză de a fi ascultată (Hotărârea din 21 decembrie 2011, Franța/People’s Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punctul 62).
- 53 În această privință, Curtea a subliniat că elementul de protecție pe care îl oferă condiția comunicării elementelor incriminatoare și dreptul de a prezenta observații înaintea adoptării unor acte prin care numele unei persoane sau al unei entități este menținut pe o listă de persoane sau entități vizate de măsurile restrictive este fundamental și esențial pentru dreptul la apărare. Acest lucru este cu atât mai adevărat cu cât măsurile restrictive în discuție au un efect important asupra drepturilor și a libertăților persoanelor și ale grupurilor vizate (Hotărârea din 21 decembrie 2011, Franța/People’s Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, punctul 64).
- 54 Acest drept de a fi ascultat prealabil adoptării unor astfel de acte se impune atunci când Consiliul a reținut, în decizia de menținere a includerii în listă a numelui său, elemente noi împotriva acestei persoane, mai precis elemente care nu erau luate în considerare în decizia inițială de includere a

numelui său în aceeași listă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 iunie 2015, Ipatau/Consiliul, C-535/14 P, EU:C:2015:407, punctul 26 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 7 aprilie 2016, Central Bank of Iran/Consiliul, C-266/15 P, EU:C:2016:208, punctul 33).

- 55 În speță, desigur, astfel cum subliniază Consiliul, menținerea includerii numelui reclamantului în lista în litigiu, decisă în decizia atacată, se întemeiază pe aceleași motive precum cele care au justificat adoptarea actului inițial prin care au fost impuse măsurile restrictive în discuție.
- 56 Totuși, această împrejurare nu poate implica în sine că Consiliul nu era obligat să respecte dreptul la apărare al reclamantului și în special să îi dea posibilitatea să își expună în mod util punctul de vedere cu privire la elementele de fapt în temeiul cărora acesta a adoptat decizia atacată, prin care a fost menținută includerea numelui său în lista în litigiu.
- 57 Astfel, existența unei încălcări a dreptului la apărare trebuie apreciată în funcție de împrejurările specifice fiecărei spețe, în special de natura actului în cauză, de contextul adoptării sale și de normele juridice care reglementează materia respectivă (a se vedea Hotărârea din 18 iulie 2013, Comisia și alții/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P și C-595/10 P, EU:C:2013:518, punctul 102 și jurisprudența citată).
- 58 În această privință, trebuie subliniat că măsurile restrictive au o natură conservatorie și, prin definiție, provizorie, iar validitatea lor este întotdeauna condiționată de continuarea existenței împrejurărilor de fapt și de drept care au determinat adoptarea lor, precum și de necesitatea menținerii lor în vederea realizării obiectivului care le este asociat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 martie 2014, Yusef/Comisia, T-306/10, EU:T:2014:141, punctele 62 și 63). Acesta este sensul în care articolul 9 alineatul (2) din Decizia 2010/788, astfel cum a fost modificat prin Decizia 2016/2231, prevede că măsurile restrictive împotriva Republicii Democratice Congo se aplică până la 12 decembrie 2017 și „se reînnoiesc sau se modifică, după caz, în cazul în care Consiliul consideră că obiectivele deciziei nu au fost îndeplinite”.
- 59 În consecință, cu ocazia reexaminării periodice a acestor măsuri restrictive, Consiliul trebuie să efectueze o apreciere actualizată a situației și să întocmească un bilanț al impactului unor astfel de măsuri, pentru a stabili dacă acestea au permis îndeplinirea obiectivelor urmărite prin includerea inițială a numelor persoanelor și ale entităților în cauză în lista în litigiu sau dacă este încă posibil să se deducă aceeași concluzie în ceea ce privește persoanele și entitățile menționate.
- 60 În această privință, în Hotărârea din 27 septembrie 2018, Ezz și alții/Consiliul (T-288/15, EU:T:2018:619, punctul 316 și jurisprudența citată), Tribunalul a statuat că respectarea dreptului la apărare presupune ca Consiliul să comunice reclamantilor, înainte de adoptarea unei decizii de reînnoire a măsurilor restrictive în privința acestora, elementele în temeiul cărora a efectuat, cu ocazia reexaminării periodice a măsurilor în cauză, o reactualizare a informațiilor care justificaseră includerea inițială a numelui lor în lista persoanelor care fac obiectul unor astfel de măsuri restrictive.
- 61 Astfel, în speță, în ceea ce privește obiectivul urmărit inițial prin măsurile restrictive împotriva Republicii Democratice Congo, și anume în esență asigurarea unei atmosfere propice desfășurării alegerilor și încetarea oricărei încălcări a drepturilor omului (a se vedea punctul 7 de mai sus), trebuie să se considere că Consiliul era obligat, cu ocazia reexaminării periodice a măsurilor restrictive impuse reclamantului, să îi comunice, dacă era cazul, elementele noi în temeiul cărora a reactualizat informațiile cu privire nu numai la situația personală a acestuia, ci și la situația politică și în materie de securitate din Republica Democratică Congo.
- 62 Or, din înscrisurile din dosar reiese că Consiliul, astfel cum a confirmat în ședință în răspuns la o întrebare adresată de Tribunal, a adoptat decizia atacată luând în considerare, pe lângă informațiile de care dispunea deja la includerea inițială a numelui reclamantului în lista în litigiu, informațiile cuprinse în documentul intern din 23 octombrie 2017 având numărul de referință COREU CFSP/1492/17. În primul rând, acest document din 23 octombrie 2017 menționa lipsa publicării, la această dată, a unui

calendar electoral și anunțul Comisiei Electorale Naționale Independente, la 11 octombrie 2017, cu privire la faptul că erau necesare cel puțin 504 zile pentru organizarea alegerilor. În al doilea rând, în același document, se menționa că Misiunea Organizației Națiunilor Unite în Republica Democratică Congo (Monusco) a raportat, pe de o parte, o degradare a situației în materie de securitate în numeroase părți ale Republicii Democratice Congo și, pe de altă parte, o creștere a instabilității regionale după plecarea civililor care au fugit din zonele de conflict. În al treilea rând, în documentul menționat se preciza că libertatea de întrunire, de opinie și de exprimare erau în continuare reprimite, astfel cum demonstrau interzicerea manifestațiilor împotriva lipsei publicării unui calendar electoral și, în august 2017, blocarea rețelelor sociale după anunțarea unei greve generale.

- 63 De asemenea, din concluziile Consiliului din 11 decembrie 2017 reiese că acesta avea cunoștință, la momentul adoptării deciziei atacate, de un alt element de actualizare, și anume anunțarea unui calendar electoral care a stabilit, la 5 noiembrie 2017, alegerile prezidențiale pentru 23 decembrie 2018. Totuși, un asemenea anunț nu a împiedicat Consiliul să considere că statu-quo-ul persista în Republica Democratică Congo.
- 64 Prin urmare, deși, în decizia atacată, Consiliul a reînnoit măsurile restrictive împotriva reclamantului pentru motive identice celor reținute în privința includerii inițiale a numelui acestuia în lista în litigiu în Decizia 2016/2231, elementele de actualizare menționate la punctele 62 și 63 de mai sus constituie elemente noi care au fost luate în considerare de Consiliu cu ocazia adoptării deciziei atacate. În consecință, Consiliul ar fi trebuit să obțină observațiile reclamantului cu privire la aceste elemente prealabil adoptării unei asemenea decizii, în conformitate cu cele precizate la punctul 61 de mai sus. Or, este cert că nu aceasta a fost situația.
- 65 Este lipsit de incidență în această privință faptul că, pe de o parte, includerea inițială a numelui reclamantului în lista în litigiu a fost urmată de publicarea în Jurnalul Oficial a unui aviz destinat persoanelor vizate de măsurile menționate, potrivit căruia aceste persoane erau invitate să prezinte Consiliului, înainte de 1 octombrie 2017, o cerere de reexaminare și că, pe de altă parte, reclamantul nu a utilizat această posibilitate. Astfel, Consiliul nu poate fi descărcat de obligația care îi revine de a respecta dreptul la apărare pentru motivul că o persoană care face obiectul unor măsuri restrictive are posibilitatea de a solicita încetarea aplicării unor asemenea măsuri în privința sa.
- 66 În plus, din înscrisurile din dosar nu reiese că reclamantul putea să prevadă că Consiliul urma să constate statu-quo-ul situației din Republica Democratică Congo luând în considerare elementele descrise la punctele 62 și 63 de mai sus, referitoare la lipsa publicării unui calendar electoral, la agravarea situației în materie de securitate și la perpetuarea reprimării libertăților publice în numeroase regiuni ale țării, elemente cu privire la care reclamantul nu i s-a dat posibilitatea să transmită observații înainte de adoptarea deciziei atacate. Trebuie amintit în această privință că măsurile restrictive au un caracter provizoriu (a se vedea punctul 58 de mai sus), care este garantat prin înseși dispozițiile deciziei atacate (a se vedea punctul 20 de mai sus).
- 67 În aceste împrejurări, este necesar să se considere că decizia atacată a intervenit la finalul unei proceduri în cursul căreia dreptul la apărare al reclamantului nu a fost respectat.
- 68 Totuși, din tot ceea ce precedă nu se poate deduce că faptul că Consiliul nu a comunicat reclamantului elementele noi menționate în documentul intern din 23 octombrie 2017, având numărul de referință COREU CFSP/1492/17, și în concluziile Consiliului din 11 decembrie 2017, precum și împrejurarea că reclamantul nu i s-a dat posibilitatea să transmită observații cu privire la aceste elemente înainte ca Consiliul să adopte decizia atacată duc la anularea acesteia din urmă.
- 69 Astfel, revine instanței Uniunii sarcina de a verifica, atunci când există o neregularitate care afectează dreptul la apărare, dacă, în raport cu împrejurările de fapt și de drept specifice speței, procedura în cauză ar fi putut avea un rezultat diferit în măsura în care reclamantul și-ar fi putut asigura mai bine apărarea în lipsa acestei neregularități (a se vedea în acest sens Hotărârea din 1 octombrie 2009,

Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware/Consiliul, C-141/08 P, EU:C:2009:598, punctele 81, 88, 92, 94 și 107, și Hotărârea din 27 septembrie 2018, Ezz și alții/Consiliul, T-288/15, EU:T:2018:619, punctul 325 și jurisprudența citată).

- 70 Or, în speță, niciun element din dosar nu lasă să se presupună că, în cazul în care reclamantului i-ar fi fost comunicate elementele noi în temeiul cărora Consiliul a actualizat aprecierea sa cu privire la situația politică și în materie de securitate din Republica Democratică Congo, ar fi fost posibil ca măsurile restrictive vizate să nu fie menținute în privința sa.
- 71 În această privință, trebuie arătat că reclamantul nu a furnizat indicii precise în sensul că, dacă ar fi avut posibilitatea, înainte de adoptarea deciziei atacate, să își prezinte observațiile cu privire la elementele noi descrise la punctele 62 și 63 de mai sus, ar fi fost în măsură să repună în discuție conținutul sau relevanța acestora în ceea ce privește reînnoirea includerii numelui său în lista în litigiu.
- 72 De altfel, în răspuns la o întrebare adresată de Tribunal în ședință, reclamantul nu a contestat, ca atare, existența unui statu-quo în Republica Democratică Congo între momentul includerii inițiale a numelui său în lista în litigiu, decisă la 13 decembrie 2016, și adoptarea deciziei atacate privind menținerea măsurilor restrictive în discuție.
- 73 În aceste condiții, nu este posibil să se considere că, chiar dacă reclamantului i-ar fi fost comunicate elementele menționate la punctele 62 și 63 de mai sus prealabil adoptării deciziei atacate, rezultatul procedurii ar fi putut fi diferit. Astfel, faptul că Consiliul a reținut unele elemente noi atunci când a reînnoit măsurile restrictive în privința reclamantului nu este de natură să determine nelegalitatea deciziei atacate.
- 74 Pe de altă parte, în măsura în care reclamantul se întemeiază, în susținerea celui de al doilea aspect al primului motiv, pe împrejurarea că nu ar fi fost ascultat de BCNUDH în cadrul elaborării de către acesta din urmă a rapoartelor invocate de Consiliu în susținerea deciziei atacate, este suficient să se arate că instanțele Uniunii nu sunt competente să controleze conformitatea cu drepturile fundamentale a anchetelor efectuate de organele Organizației Națiunilor Unite (ONU) (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 iulie 2017, Badica și Kardiam/Consiliul, T-619/15, EU:T:2017:532, punctul 65).
- 75 În sfârșit, argumentul reclamantului potrivit căruia Consiliul ar fi trebuit să îl audieze trebuie înlăturat, dat fiind că nici reglementarea în cauză, nici principiul general al respectării dreptului la apărare nu îi conferă dreptul la o audiere oficială (a se vedea prin analogie Hotărârea din 6 septembrie 2013, Bank Melli Iran/Consiliul, T-35/10 și T-7/11, EU:T:2013:397, punctul 105 și jurisprudența citată).
- 76 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, al doilea aspect al primului motiv trebuie respins ca nefondat și, în consecință, acest motiv în ansamblul său.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o eroare de drept și pe o eroare vădită de apreciere

- 77 Prin intermediul celui de al doilea motiv, reclamantul susține că Consiliul a comis erori atunci când a concluzionat că acesta a fost „implicat în planificarea, conducerea sau comiterea de acte care constituie încălcări grave ale drepturilor omului în Republica Democratică Congo”.
- 78 Prezentul motiv se împarte în două aspecte. Prin intermediul primului aspect, reclamantul susține în esență că Consiliul a comis o eroare de drept menținând includerea numelui său în lista în litigiu ca urmare a unor fapte care, la momentul adoptării deciziei atacate, încetaseră. Prin intermediul celui de

al doilea aspect, reclamantul contestă aprecierea Consiliului cu privire la funcțiile și la misiunile sale, precum și existența unor elemente factuale suficient de precise și de concrete în susținerea menținerii includerii numelui său în lista în litigiu.

Cu privire la primul aspect al celui de al doilea motiv

- 79 Prin intermediul primului aspect al celui de al doilea motiv, reclamantul susține că faptele reținute de Consiliu în motivele includerii numelui său în lista în litigiu ar aparține unei perioade depășite. Astfel, din utilizarea indicativului prezent la articolul 3 alineatul (2) din Decizia 2010/788, astfel cum a fost modificat prin Decizia 2016/2231, ar reieși că faptele reproșate persoanelor sau entităților care fac obiectul unor măsuri restrictive ar trebui să existe în continuare la momentul reînnoirii acestora. Or, lipsa implicării actuale a reclamantului în faptele care îi erau reproșate la data adoptării deciziei atacate ar duce la desuetudinea măsurilor restrictive în discuție.
- 80 Reclamantul adaugă că, prin menținerea acestor măsuri pentru fapte care nu mai erau actuale, Consiliul ar fi adoptat, în realitate, o sancțiune penală deghizată, în timp ce măsurile restrictive au numai o natură conservatorie, obiectivul lor fiind de a-i determina pe destinatarii lor să își modifice comportamentul.
- 81 În această privință, trebuie subliniat că, astfel cum s-a amintit la punctul 8 de mai sus, articolul 3 alineatul (2) litera (b) din Decizia 2010/788, astfel cum a fost modificat prin Decizia 2016/2231, prevede că se impun măsuri restrictive împotriva persoanelor și a entităților „care sunt implicate în planificarea, conducerea sau comiterea de acte care constituie încălcări grave sau abuzuri privind drepturile omului în [Republica Democratică Congo]”. În acest temei a fost inclus inițial numele reclamantului în lista în litigiu, prin Decizia 2016/2231, pentru motivul că, în calitate de comandant al primei zone de apărare a FARDC, acesta a fost implicat în participarea acestora din urmă la utilizarea disproporționată a forței și la reprimarea violentă care au fost ordonate în septembrie 2016 la Kinshasa (a se vedea punctul 16 de mai sus). Prin decizia atacată, Consiliul a reînnoit măsurile restrictive împotriva reclamantului până la 12 decembrie 2018, păstrând în mod identic motivele includerii inițiale a numelui său în lista în litigiu (a se vedea punctul 20 de mai sus).
- 82 Or, în primul rând, nu se poate considera că utilizarea, la articolul 3 alineatul (2) litera (b) din Decizia 2010/788, astfel cum a fost modificat prin Decizia 2016/2231, a indicativului prezent în definirea criteriilor de includere în lista în litigiu presupune că faptele aflate la originea includerii numelui unei persoane sau al unei entități în această listă trebuie să existe în continuare la momentul la care sunt decise includerea sau menținerea acestei includeri. Astfel, s-a statuat deja că, în ceea ce privește includerea într-o listă a numelor de persoane și de entități vizate de măsuri restrictive, indicativul prezent face trimitere la sensul general propriu definițiilor legale, iar nu la o anumită perioadă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 octombrie 2008, *People’s Mojahedin Organization of Iran/Consiliul*, T-256/07, EU:T:2008:461, punctul 108).
- 83 În al doilea rând, faptul că motivele includerii numelui reclamantului în lista în litigiu fac referire la fapte care au avut loc înainte de adoptarea deciziei atacate și care se terminaseră la această dată nu implică în mod necesar desuetudinea măsurilor restrictive menținute în privința sa prin această decizie. În mod evident, în măsura în care Consiliul a decis să facă referire, în motivele includerii numelui reclamantului în lista în litigiu, la situații concrete care au implicat forțele armate pe care le comanda, nu putea fi vorba decât despre acțiuni din trecut. O asemenea referire nu poate fi, așadar, considerată lipsită de relevanță pentru simplul motiv că acțiunile în discuție aparțin unui trecut mai mult sau mai puțin îndepărtat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 aprilie 2015, *Tomana și alții/Consiliul și Comisia*, T-190/12, EU:T:2015:222, punctul 236).

- 84 Această interpretare este confirmată de articolul 9 alineatul (2) a doua teză din Decizia 2010/788, astfel cum a fost modificat prin decizia atacată, potrivit căruia măsurile restrictive în discuție se reînnoiesc sau se modifică, după caz, în cazul în care Consiliul consideră că obiectivele deciziei nu au fost îndeplinite. Cu riscul de a lipsi această dispoziție de efectul său util, trebuie să se considere că ea permite menținerea pe lista în litigiu a numelor persoanelor și entităților care nu au comis nicio nouă încălcare a drepturilor omului în perioada care precedă reexaminarea, dacă această menținere rămâne justificată în raport cu ansamblul împrejurărilor relevante și în special în raport cu faptul că obiectivele vizate de măsurile restrictive nu au fost îndeplinite (a se vedea prin analogie Hotărârea din 23 octombrie 2008, People's Mojahedin Organization of Iran/Consiliul, T-256/07, EU:T:2008:461, punctul 108).
- 85 În consecință, contrar susținerilor reclamantului, motivele includerii numelui său în lista în litigiu nu conferă măsurilor restrictive cărora le-a făcut obiectul și care au fost reînnoite prin decizia atacată un caracter penal.
- 86 Prin urmare, primul aspect al celui de al doilea motiv trebuie respins.

[omissis]

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a noua extinsă)

declară și hotărăște:

- 1) **Respinge acțiunea.**
- 2) **Îl obligă pe domnul Gabriel Amisi Kumba la plata cheltuielilor de judecată.**

Gervasoni

Madise

da Silva Passos

Kowalik-Bańczyk

Mac Eochaidh

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 12 februarie 2020.

Semnături